Orędownik Urzędowy pow. bydgoskiego wychodzi raz tygodn. w środę. — Przedpłata mies. 1384000 mk. — Przy waloryzacji obowiązuje odpowiednia dopłata.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 90000 mk. za miejsce 1-łam. milimetr. Administracja: Bydgoszcz, ul. D-ra Emila Warmińskiego 13 — Telefon 1251

# ORĘDOWNIK URZĘDOWY
## POWIATU BYDGOSKIEGO

Nr. 14 | Bydgoszcz, środa, dnia 2 kwietnia 1924 r. | Rok 73

### OGŁOSZENIE.

**Wskazówki dla emigrantów chcących wyjechać do Francji.**

Robotnik chcący otrzymać pracę we Francji, musi zgłosić się lub napisać do najbliższego Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy z zapytaniem, czy jest zapotrzebowanie na robotników jego zawodu.

Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy rejestrują robotników według zawodu i stosownie do zapotrzebowań, wysyłają ich w terminie oznaczonym do punktów zbornych w Poznaniu lub Mysłowicach, gdzie znajdują się urzędnicy Misji Francuskiej; tutaj robotnicy poddani są oględzinom lekarskim, badaniu zdolności zawodowej, poczem, o ile uznani są za zdatnych do pracy podpisują kontrakty i wysyłani są do Francji na koszt pracodawców w transportach zbiorowych.

Górnicy przyjmowani są, do lat 35, o ile są dostatecznie silni i zdrowi, górnicy zawodowi muszą przedstawić świadectwo pracy kopalnianej.

Rolnicy przyjmowani są do lat 45, o ile są dostatecznie silni i zdrowi. Warunki płacy są takie jak dla robotników francuskich.

Robotnicy, nie kontraktowani zbiorowo, mogą jechać osobno do Francji na koszt własny tylko w tym wypadku, jeżeli pracodawca francuski prześle im wezwanie na zasadzie osobistej znajomości lub rekomendacji robotnika, pracującego u tegoż pracodawcy.

Wezwanie powinno zawierać warunki pracy i być zaświadczone przez miejscowe władze francuskie oraz francuskie Ministerstwo Pracy. Bez tego dokumentu Urząd Emigracyjny i Konsul francuski nie udzielają wiz.

Obecnie podróż przez Niemcy jest ryzykowna, transporty robotnicze jadą więc drogą morską przez Gdańsk i Fynkierkę. Robotnicy, jadący pojedynczo na wezwanie pracodawcy obierają zwykle drogę przez Czechy, Austrję i Szwajcarję, która trwa 5 do 7 dni.

Koszty tej podróży są następujące:

Bilet III-ej klasy z Warszawy do Piotrowic (granica polsko-czeska 13 fr. zł. płaci się w markach polskich według kursu dnia, bilet III-ej klasy z Piotrowic do Lundenburga 26 kor. czesk., bilet III-ej klasy z Lundenburgu do Wiednia 165.000 kor. austr., bilet III-ej klasy z Wiednia do Buchs 25.000 kor. austr., bilet III-ej klasy z Buchs do Bazylei 20.000 fr. szwajc., bilet III-ej klasy z Bazylei do Paryża 60 fr. fr. Dzieci do lat 4 jadą bezpłatnie, dzieci od lat 4 do 10 płacą połowę.

Za 10 kl. bagażu płaci się:

Z Piotrowic do Wiednia 10 kor. czesk., z Wiednia do Buchs 60.000 kor., z Buchs do Bazylei 2 fr. szwajc.

W Wiedniu podróżni przesiadają się i jechać muszą dorożką lub tramwajem z dworca północnego na dworzec zachodni. Dorożka wraz z bagażem do 60 klg. kosztuje około 150.000 koron austrjackich. Jazda tramwajem 5.000 koron austr.

Ceny są następujące:

Wiza francuska (Konsulat w Warszawie. Aleja Róż nr. 2) dla robotników 12.50 fr,

wiza czechosłowacka (Konsulat w Warszawie Złota 4) 10 kor. czesk., wiza austrjacka (Konsulat w Warszawie, Koszykowa 11) 90.000 kor. austr., wiza szwajcarska (Konsulat w Warszawie, Smolna 25) — fr. zw. w mark. polsk., wiza Urzędu Emigracyjnego (Warszawa, Królewska 23) dla robotników jadących do Francji jest bezpłatna.

Dla opłacenia biletu kolejowego do Paryża łącznie z przejazdem do granicy polskiej dla opłacenia wiz i niezbędnych wydatków należy posiadać conajmniej 350—400 fr. francuskich dla każdej osoby dorosłej.

Odradza się branie z sobą dużych pakunków, których nie można wziąść do wagonu, wobec tego, że bagaż kosztuje bardzo drogo.

**Wskazówki dla emigrantów chcących wyjechać do Belgji.**

Doszło do wiadomości Urzędu Emigracyjnego, że w niektórych miejscowościach szerzy się bez wiedzy władz emigracyjnych dzika emigracja do Belgji, narażająca robotników nieczyniących zadość przepisom wymaganym przez władze Belgijskie, na zawód i bezcelowe wydatki.

Aby temu zapobiedz, Urząd Emigracyjny prosi o rozpowszechnienie wśród zainteresowanych robotników informacyj, że mogą być dopuszczeni do Belgji i otrzymać wizę Belgijską jedynie emigranci odpowiadający świeżo wydanym przepisom wizowym. Podanie pozwolenia na wyjazd winno być złożone w Konsulacie belgijskim, który prześle je do Brukseli, w celu potwierdzenia przez belgijskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Dopiero na podstawie tak zatwierdzonego zgłoszenia robotnicy otrzymują wizy Urzędu Emigracyjnego na wyjazd do Belgji.

Starania o wizę belgijską będą uwzględnione wyłącznie dla tych emigrantów, którzy dołączyć mogą do podania o pozwolenie na wyjazd następujące dokumenty:

1. Umowę najmu, podpisaną przez pracodawcę. Umowa ta zawierać winna zobowiązanie odesłania robotnika do kraju po upływie kontraktu.

2. Świadectwo narodowości polskiej.

3. Świadectwo lekarskie, stwierdzające, że robotnik korzysta z pełni zdrowia fizycznego i umysłowego i że nie jest dotknięty chorobą zaraźliwą.

4. Świadectwo moralności, stwierdzające, że robotnik nie był karany sądownie za przestępstwo uwłaczające czci.

5. Dokładne informacje dotyczące zdolności zawodowych robotnika, lub jeżeli chodzi o robotnika wykwalifikowanego, świadectwo stwierdzające jego kwalifikacje.

6. Zobowiązanie robotnika, że nie sprowadzi rodziny do Belgji.

W razie zezwolenia belgijskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych wiza udzielana jest **na termin 3-miesięczny.** Po upływie tego czasu robotnicy pracujący w Belgji u pracodawcy, który ich sprowadził, będą mogli odnowić wizę u władz miejscowych za opłatą. Jeżeli zmienili miejsce pracy przesłać winni podanie o odnowienie wizy do Ministerstwa Spraw zagranicznych w Brukseli, załączając dokumenty wymagane dla pierwszej wizy, oraz zobowiązanie niezwłocznego opuszczenia Belgji w razie odmówienia pozwolenia na dalszy pobyt.

Robotnicy cudzoziemcy przebywający w Belgji, którzy uchylają się od wykonania powyższych przepisów, będą odesłani przez policję do granicy belgijskiej.

Wobec powyższych ograniczeń emigracji do Belgji, należy stanowczo odradzać wyrabianie paszportów robotnikom, nie mającym możności uzyskania wizy belgijskiej.

Urząd Emigracyjny ostrzega robotników i rodziny robotnicze, aby nie wyjeżdżali bez zaopatrzenia się w dostateczne środki pieniężne, wyżej wyszczególnione. Władze szwajcarskie bowiem nie wpuszczają do Szwajcarji osób nie posiadających wystarczających środków na dalszą podróż i odsyłają je z powrotem. W razie jakichkolwiek trudności — braku informacji lub potrzeby przesłania wiadomości do pracodawcy lub rodziny we Francji, robotnicy przejeżdżający przez Wiedeń, nie powinni się zwracać do osób prywatnych, które mogą udzielać im błędnych informacji lub też wyzyskać ich, lecz zgłaszać się do Wydziału Konsularnego Poselstwa Rzeczypospolitej Polskiej w Wiedniu III, Rennweg 1, w którym urzędnicy polscy udzielą robotnikom wszelkich wskazówek i porady.

Warszawa, dnia 12 stycznia 1924 r.

**Urząd Emigracyjny**
**przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej.**

Nr. 77 K.

---

Powyższe podaję interesentom do wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 22 marca 1924 r.

**Starosta.**

L. dz. 5528 A.

Niniejszem podaję do wiadomości, że w sezonie kopul. 1924 są stacje ogierów państw. urządzone w miejscowościach niżej podanego wykazu.

Równocześnie wymieniam w wykazie nazwę ogierów, po jakiej cenie pokrywają klacze, oraz nazwisko utrzymującego stację kopul.

| L. p. | Nazwa stacji kopul. | Kryją po 18.400.000 Nazwa ogiera | Kryją po 13.800 000 Nazwa ogiera | Nazwisko utrzymującego stację |
|---|---|---|---|---|
| 1. | Otorowo | Lorius | Bergkater | Schwenke |
| 2. | Sienno | Artiger, Eljem, Czerkies | | v. Born-Fallois, pos. dóbr |
| 3. | Słupowo | Heidesturm, Nordeck | Ezop | Falkenthal, pos. dóbr |
| 4. | Wojnowo | Südilar, Elefant | Weddigen | Chmielewski, dzierż. dóbr |
| 5. | Wąwelno | Lornoc, Südiwno | | K. Morawski, pos. dóbr |

Gniezno, dnia 10 marca 1924 r.

**Z. S. P.**
**Państwowe Stado Ogierów w Gnieźnie.**

L. dz. 932/24.

Powyższe podaje do ogólnej wiadomości.
Bydgoszcz, dnia 20 marca 1924 r.

**Starosta.**

L. dz. 3552/24 A.

Podaję niniejszem do wiadomości, że od dn. 1 kwietnia 1924 r, począwszy nie przyjmuje się spłat jeszcze zaległych jak i bieżących rat amortyzacyjnych i odsetek od pożyczek hipotecznych, obligacyjnych itd. zaciągniętych w Pow. Kasie Kom. i Oszczędności, dopóki ustawą sejmową lub odnośnem rozporządzeniem, pożyczki te nie zostaną zwaloryzowane.

**Starosta.**

## KOMUNIKAT.

**Przekazy własne Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej**, puszczone w obieg na zasadzie reskryptu Ministerstwa Skarbu L. D. K. 4438 I z dnia 23 listopada 1923 r. w odcinkach po 50 i 100 miljonów, okazały się w obrocie bezgotówkowym, środkiem nadzwyczaj dogodnym i w wielu wypadkach bardzo pożądanym. To też postanowiono **przedłużyć termin ich płatności do dnia 30 czerwca 1924 r.**

Podając to władzom, Urzędom i Bankom do wiadomości, prosimy o łaskawe zarządzenie, ażeby kasy ich nie czyniły wpłacającym klientom żadnych trudności i to nawet wtedy, gdyby przekazy te nie były zupełnie zaopatrzone w stempel „ważny do dnia 30 czerwca 1924 r.

**Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa**
**Oddział w Bydgoszczy.**

Podając komunikat P. K. K. P. do wiadomości, wzywam wszystkich interesowanych o zastosowanie się do powyższego.

**Starosta.**

Podaję raz jeszcze do ogólnej wiadomości' że **Powiatowa Kasa Komunalna posiada konto w P. K. O. Poznań nr. 202674** i że pomimo odezwy mojej w Orędowniku Urzędowym pow. Bydg. z dnia 16 stycznia 1924 r. niejedne Oszary Dworskie i Gminy podatki nam nie należące jak np. podatek do Izby Rolniczej, pod. majątkowy itd. przekazują na nasze konto nie dając sobie z tego sprawy, że nieterminowe przekazanie może pociągnąć za sobą znaczne kary które w tym wypadku ponosi przekazujący Obsz. Dwor. wzgl. Gmina.

Ponieważ Kasa Skarbowa jest znacznie obarczona ściąganiem różnych podatków, przekazano do ściągania przez Pow. Kasę Kom. **państwowy podatek gruntowy**, który równocześnie **z pow. pod. gruntowym** można

wpłacić w **Pow. Kasie Kom. wzgl. przekazać na konto 202674** z dokładnem podaniem na odwrotnej stronie przekazu, za co tam wymienioną kwotę się przekazuje.

Wzywam wszystkich interesowanych o zastosowanie się do powyższego,

**Starosta.**
Niesiołowski.

---

Do Niemiec wyjeżdżają na stałe następujące osoby:

1. Wegener Bruno, kupiec, Solec,
2. Wegener Marta, mężatka, Solec.

Bydgoszcz, dnia 2 kwietnia 1924 r.

**Starosta.**

---

## OBWIESZCZENIE.

W przedmiocie komisji szacunkowych dla podatku wojewódzkiego od wyszynku i drobnej sprzedaży trunków, zawiadamiam interesowanych, że w myśl rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26. 1. 1924 r. (Dz. U. Rz. P. nr. 16 poz. 166) powołane są do współdziłania przy wymiarze podatku wojewódzkiego komisje szacunkowe.

Stosownie do § 12 ustęp 4 wymienionego rozporządzenia, ustanowił pan Wojewoda w porozumieniu z p. Dyrektorem Wielkopolskiej Izby Skarbowej **jedną komisję szacunkową** dla **Wydziału** Powiatowego i wszystkich **miast** niewydzielonych z powiatu z siedzibą przy Wydziale Powiatowym.

Bydgoszcz, dnia 24 marca 1924 r.

**Starosta.**

L. dz. 2207 C.

---

## OBWIESZCZENIE.

Niniejszem przypominam ustawę rybacką z dnia 11 maja 1916 r. oraz rozporządzenie byłego prezesa rejencji bydgoskiej z dnia 2. 4. 1917 r. w sprawie ochrony ryb na wszystkich otwartych wodach z tem nadmienieniem, że czas ochrony na wszystkie ryby ustala się na czas od 20 kwietnia rano godziny 6-tej do 31 maja rano godziny 6-tej. Ponieważ rybostan podczas wojny został przez gospododarkę wojenną i powojenną prawie zupełnie wyniszczony, dlatego bezwarunkowo czas ochronny musi być utrzymany i pod żadnym warunkiem wyjątków się nie udziela

Bydgoszcz, dnia 25 marca 1924 r.

**Starosta.**

L. dz. 3783/24 A.

## OGŁOSZENIE.

Poznański Wydział Kzajowy, jako Zarząd Główny Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie postanowił przyznawać dodatki drożyźniane do rent z ubezpieczenia wypadkowego w rolnictwie osobom które na podstawie istniejących ustaw wzgl. rozporządzeń nie mają prawa do dodatków. Odnośne wnioski kierować należy do Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie w Poznaniu, aleja Marcinkowskiego 29 (Starostwo Krajowe).

Bydgoszcz, dnia 28 marca 1924 r.

**Starosta.**

L. dz. 336/24 Ur.

---

## OGŁOSZENIE.

Pan Leon Lewandowski z Sitna został wybrany i przezemnie zatwierdzony jako rendant kasy gminnej tejże gminy.

Bydgoszcz, dnia 26 marca 1924 r.

**Starosta.**

L. dz. 2244 C.

---

## OBWIESZCZENIE.

Zachodzą coraz części wypadki, że pp. Sołtysi i Przewodniczący obszarów dworskich przypisują sobie kompetencje i wystawiają interesowanym poświadczenia obywatelstwa.

Wobec tego podaję do wiadomości wszystkim sołtysom i przewodniczącym obszarów dworskich, że według art. 7. rozporządzenia ministerjalnego z dnia 7. 6. 1920 r. (Dz. U. R. P. nr. 52 poz. 320) kompetentną władzą do wystawienia poświadczenia obywatelstwa jest władza administracyjna I. instancji (Starostwo)

Interesentów chcących osięgnąć poświadczenie obywatelstwa należy skierować do Starostwa i udzielić im tylko zaświadczenia jak długo dana osoba zamieszkuje w gminie (wyciąg z księgi dusz).

W zaświadczeniu nie wolno pp. Sołtysom i Przewodn. obszarów dworsk. umieszczać żadnych wzmianków o obywatelstwie.

Winnych niezastosowania się do powyższego zarządzenia pociągnę do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Bydgoszcz, dnia 24 marca 1924 r.

**Starosta.**

L. dz. 3876 A.

## SPROSTOWANIE.

W nr. 9 Orędownika Powiatowego z dnia 27. 2. 24. r. str. 49 dotyczące „szczepienia ochronnego przeciwko ospie“ uzupełniam jak następuje:

I. pierwszemu szczepieniu podlegają:

a) dzieci urodzone w roku 1923

b) dzieci, u których się przy zeszłorocznem szczepieniu ospa nie przyjęła.

c) dzieci, które do zeszłorocznego szczepienia się nie stawiły.

II. Powtórnemu szczepieniu podlegają:

a) wszystkie dzieci, które w roku 1923 ukończyły 6 rok życia.

b) Wszystkie osoby, które dla jakichkolwiek powodów w ubiegłym roku nie były podane powtórnemu szczepieniu lubbyły szczepione z wynikiem ujemnym.

Bydgoszcz, dnia 24 marca 1924 r.

**Starosta.**

L. dz. 3877 A.

## OGŁOSZENIE.

W sprawie przyjmowania ochotników do służby wojskowej wyjaśniam w ślad za tutejszem rozporządzeniem z dnia 3 marca rb. l. dz. 742/24 W. ogłoszonego w Orędowniku Powiatowym nr. 11, że w myśl tym. ustawy o powsz. obow. służby wojsk. przyjęci mogą być tylko ci ochotnicy roczn. 1906, którzy w chwili przeglądu rocznika 03, będą mieli ukończonych lat 19.

Władze miejscowe podadzą powyższe zwyczajem miejscowym mieszkańcom swej gminy do wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 19 marca 1924 r.

**Starosta.**

L dz. 1117/24 W.

Na rzecz Powiatowego Komitet Charytatywnego złożyły zboże w dalszym ciągu następujące gminy:

| | | |
|---|---|---|
| 1. Włóki | 9,26 | ctr. |
| 2. Pawłówek | 14,80 | „ |
| 3. Strzelce Górne | 20,— | „ |
| 4. Strzelce Górne (grochu) | 5,— | „ |
| 5. Rudy (II rata) | 2,86 | „ |
| 6. Slesin Dom. | 20,— | „ |
| razem | 71,92 | ctr. |
| poprzednio | 1025,55 | „ |
| razem | 1097,47 | ctr. |

Wydano:

| | | |
|---|---|---|
| Magistrat Fordon | 20,— | „ |
| Magistrat Fordon groch | 5,— | „ |
| Magistrat Bydgoszcz | 108,13 | „ |
| 3 wdowy w Józefinkach | 3,— | „ |
| poprzednio | 606,15 | „ |
| razem | 747,28 | ctr. |
| pozostaje | 350,1 | ctr. |

Ofiarodawcom składam w imieniu obogich serdeczne „Bóg zapłać“.

Bydgoszcz, dnia 24 marca 1924 r.

Za Powiat. Komitet Charytatywny.

**Starosta.**

L. dz. 2243/24 C.

Drukiem i nakładem Drukarni dla Handlu i Przemysłu T. z o. p. w Bydgoszczy.